UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Baldi Pervsini Commentariorvm In Pandectas Tomvs ...

In Digestvm Vetvs

Baldus

Lvgdvni, M.D.LVIII.

De Usuris [et] fructibus, [et] omnibus causis, [et] accessionibus, [et] mora.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95938

Visual Library

¶ Incipit liber.xxij.

¶ De Uſuris ⁊ fructibus,⁊ omnibus cauſis, ⁊ acceſſionibus,⁊ mora, Rubrica.

Cum in iudicio. In bone fidei iudicijs preſtātur vſure ſecundum conſuetudinem regionis,vbi eſt collata ſolutio.h.d. Iſte locus ⁊ locus iudicij idē ſunt quia ibi debet ventilari iudicium,vbi ſolutio eſt collecta:vt in.l. contraxiſſe.ĵ.de actio.⁊ obligat.Et ex hoc nota ꝙ iſta lex allegatur quod inſpicitur conſuetudo loci iudicij inducendo per moduꝫ predictum. In tex.ibi,contractum, ficte per collatam ſolutionem,vbi debet etiam ſolutio ventilari. ¶ Oppo.ſ̄.de euict.ſi fundus,vbi inſpicitur locus contractus.i.locus conuentionis non ſolutionis vel iudicij,ergo male loquitur hic. Solu.ibi loquitur de obligatione,que loquitur in ipſo contractu, que habet concomitantiam eiuſdem loci ⁊ temporis,hic non,in eo qđ venit ex mora,quod habet concomitantiam diuerſi loci ⁊ temporis a primo,vt in.c.abbate ſane.de reg.iur.lib.vj.tene menti. Reliqua dic vt dixi in.l.ſi fundus.⁊ adde quod no.in.l.ſemper in ſtipulationibus.ĵ.de reg.iur.

Socius ſi ideo. Tract⁹ futuri tēporis poſt ſententiam defluēdi non pertinet ad iudicem tempore pronunciationis.h.d. Iudex ergo in pronunciando non habet conſiderare futurū tempus,ſed preteritum,nec habet aliquid diſponere ad cautelam futurorum. In text.ibi,vſure ex culpa.⁊ ibi futuri poſt ſententiam ⁊ quadrimeſtre tempus. Et ibi cum in poteſtate. prima ratio ⁊ ibi exigere.⁊ ſi nō facit ſibi imputet,vt.l.mulier.§.alia cauſa.ĵ.ad treb. eſt eīn in mora non petēdi:⁊ ideo ſibi non debet officiū iudicis deſeruire. Et ibi no.addendo ſecundā rationē,q̄ ſequit̃. Not.ꝙ iudex nō pōt cōdēnare in acceſſionibus,que ſumunt originē lata ſenteneia,ergo nec in expenſis poſtea fiendis,nec in intereſſe facit.ſ̄.de triti.l.in hac.⁊.ĵ.de re iudi.negociorum.hoc cōfirmo p̄mo,q꞉ cū actor poſſit ſibi pſpicere petēdo executionē ſnīe:nō dꝫ iplorare iudicis ſuffragiū. Scđo q꞉ ius ⁊ cauſa iſtius p̄ſtationis eſt de futuro. Tertio q꞉ incidit i tp̄s,quo iſte eſt funct⁹ ſuo officio:qđ no. Nec ob.ſ̄.ſi ſer.vē.harū.q꞉ ibi loquit̃ de cautiōe, que ptinet ad executionē ſententie late,hic autem de noua preſtatiōe:⁊ ſic nō ob.⁊ adde ⁊ vide qđ no.in Spe.de ac.ſeu peti. §.ſeq̄t.in.fi.⁊ p Inn.de preb.p illorū.⁊ per eundem de procu. auditis. Quid ergo fiet de expēſis factis poſt ſententiam? Similiter quero,quid de intereſſe? Reſpondeo venient nouo officio iudicis exequentis ſententiam,vt in.d.l.negociorum.⁊.ĵ. eo.in fideicōmiſ.in prin.⁊ adde qđ no.Inno.de conceſ.preben. cum ſuper.⁊ de pcu.petitio.⁊ de dolo.⁊ cōtu.finem.in.gl.expreſſe in ver.⁊ ita videt̃.patet ergo ꝙ tractus futuri temporis ſpectat ad iudicem,ſi modo ſuam ſnīam exequat̃,vt.l.harum.⁊.l. egi.ſ̄.ſi ſeruit.vend.non autem in eo de quo non eſt pronunciatum,nec debet pronunciari adhuc vt hic.

a ¶ Excipit. adđ Fran. are.in.l.lex cornel̃.de vul.⁊ pu.⁊ eūdē bal.in c.j.ix.col.v̄ ficu. item Old. q̄rit de capi.q curiā vēd.

Pap.ait circa. Finita tutela tutor ipō iure eſt in mora,niſi offerat reliq̄, ⁊ qđ dꝫ ex adminiſtratione tutele.h.d. Si aūt nihil deberet, ſibi rōceſet reddita ipō iure,vt.ſ̄.de euic.q libertatis.§.ſeruus.vbi eſt tex.no. ¶ In tex.ibi,ſine iudice. No.ꝙ rō tutele pōt reddi cum iudice ⁊ ſine ⁊ ibi,nolentē.i.pupillū. Frā.accur. Et ibi,conuenerit.i.admonuerit.⁊ ibi depoſuerit.⁊ ad impediendā moram irregularem videtur requiri depeſitum.

Vulgo receptum. Poſt litis ꝯteſtatiōnē tenetur reus ad reſtitutionem fructus ⁊ partus,etiam in obligationibus ſtricti iuris.h.d.

In fideicōmiſſi. Si mora non precedit iudicium, reus non tenetur de fructibus percipiendis intra tp̄s,quod datur iudicatis:ſecus ſi mora iudiciū p̄ceſſiſſet.h.d. ¶ Not.ex hac.l. plura. Primo qđ dixi in ſummario. Scđo no.ꝙ non pōt facile euenire ꝙ pueniat̃ ad iudicē mora non p̄cedente, ſꝫ quandoq꞉ eueniat. Tertio no.ex hac.l.ꝙ qñ certa ſpecies petitur actione pſonali reus habet quadrimeſtre tēpus ad ſoluēdum poſt ſententiā,vt hic in prin.ſꝫ gl.quā habuiſtis in.l.ſi cū exceptione.§. quatenus.ſ̄.qđ me.cau.inducat cōtrarium.de quo per moder. in.l.reos.C.de excep.rei iud. Quarto no.illum tex.ibi,ſed puta leg.⁊c.nam hic videtur caſus ꝙ rōne partis, que indebite petitur,reus in totum excuſetur,vt reus non dicatur in mora:nam vides hic ꝙ reus opponebat exceptionem dicēs.l.falci. īminere,⁊ propter hoc excuſatur ſuper toto. Sꝫ in ꝯtrariū eſt veritas vt.l.qui ſolidū.in prin.de leg.ij.⁊ no.per Pet.de bel.in.l.ſi quis cum totū.in prin.ĵ.de excep.rei iud.nō ob.iſte text.q꞉ poſſibile eſt quod iſta exceptio,quam heres opponit dicēdo legem falcidiā imminere,totum legatum abſorbet, ⁊ nihil debetur: vt.l.ĵ. §.hec v̄ba.ĵ.ſi cui pluſq꞉ per.l.fal. Ultimo gl.hic tractat materiā fructuū circa qđ dic ſi quidē loquimur de legato ſeu fideicōmiſſo rei ſingularis tūc dic vt plene p doc.in.l.j.C.đ vſur.⁊ fructibus lega. Si vero loquimur de fructib⁹ fideicōmiſſi vniuerſalis.tūc dic vt per gl.⁊ per docto.in.l.iubemus.C.ad trebel.et in.l.in fideicommiſſaria.ĵ.ad trebel.

Nonnunq̄. Quando quis eſt rogatus reſtituere quicquid ſupererit:iteꝫ quando dilatio gratia fideicōmiſſarij apponitur tunc fructus veniunt in reſtitutionem.h.d.iſte no.§.

1 ☞ Mora aliquando dicitur fruſtratio.

2 Iudex executionis pōt cognoſcere de fructib⁹ medij tēporis.

Si auro. In debito ſpecierum vſure nō veniunt niſi per vendicantē ſpecies ſint in pecunia redi
1 gende.hoc dicit bonus tex. ¶ † Nota hicquod mora dicit̃ fruſtratio idem quod hic no.in.l.hominem.ſ̄.man.ad idem in.l.liberto.§.lite.ſ̄.de nego.geſt.

¶ Ex lec.an. ¶ Cōdēnatus ad ſpeciē ex teſtamento debitā intra tp̄s quadrimeſtre nō tenet̃ de fructib⁹ pcipiēdis niſi mora p̄cedente ad ſnīam ſit deuentū.h.d.eſt hic expreſſum ꝙ ille qui cōuenit̃ ad ſpeciē actionis perſonalis cōdēnatus habet tēpus quadrimeſtre nec diſtinguit̃ mobile vel immobile ſꝫ diſtinguat̃ alibi, vt.C.đ rei.vx.ac.l.rem in p̄ſen.§.exactio.facit.ſ̄.ꝙ me.cā. ſi cū exceptiōe.§.qđ ſi hō. In tex.ibi interueniſſe.quo caſu cum debitū nō ſit liquidū nō poteſt mora cōtrahi anteꝙ liquidet̃, ⁊ facit.ſ̄.de confeſ.l.cū fideicō.⁊ ibi liberabit̃ quaſi dicat nulla eſt rō:q꞉ ſentētia cōdēnatoria nō affert opē reo ſed victori ⁊ ibi intercapedo ⁊ dilatio.⁊ ibi dilatio ſcilicet mera que miſerationis cauſa īdulget̃,vt.ſ̄.de cōpē.ſi cū mili.§.j.⁊ ibi lucrū ſcꝫ minoris p̄ſtationis. ¶ No.ꝙ tēp⁹ qđ datur iudicatis miſerationis cā affert merā dilationē nō aūt purgat morā nec facit meliorē cōditionē cōdēnati ꝙ eſſet ante ſententiā cuius ratio eſt: q꞉ p ſnīam cōdēnatoriā fit nouatio ad bonū non ad malū agentis ſm Azo. In glo.j.ibi actione perſonali qualiter formet̃ iſte libellus no.inſti.de lega.§.noſtra.in gloſſ.ſingulari ⁊ peregrina. ⁊ ibi interpellatione hoc nō eſt neceſſe,vt.ĵ.eo.pecunie fenebris.
3 §.vſurarū.Et ibi pcipiendis. ¶ † No.ꝙ iudex executionis pōt cognoſcere de fructibus medij tēporis dixi.ſ̄.eo.l.j.facit.ĵ.eo. tutor ⁊ qui dicātur fructus percipiēdi habes in.l.ſi nauis.§.j. ſupra de rei ven.⁊ ibi ſemper puto.iſta eſt cōmunis opi.doc.et ibi commodum quia iſtius nature eſt iſta dilatio que datur ſolum miſerationis cauſa:ſed in alia diſtinctione dic vt diſtinguitur.ĵ.ea.l.§.cū pollidius.⁊ ibi ſm Azo.⁊ ideo non poſuit exemplum in actione reali,ſed in perſonali.

In his quidē. In tex.ibi īmune hoc intellige ſm diſtictionē pncipij hui⁹.l.⁊ hec verba vl' hic qñ veniūt per cōteſtatiōnē.ibi quādo eſt mora

Nonnunq̄. Uerbū quicquid peruenerit porrigitur ad ſortem ⁊ vſuras ⁊ ad rē ⁊ fru-
a ctus.h.d. ¶ No.ꝙ v̄bū qcq̄d nihil excipit[a]. In tex.ibi,vt cū. ¶ No.ꝙ contrariorum eadem eſt diſciplina.

Cum pollidius. Pēdēte dilatiōe appoſita gr̄a creditoris, fruct⁹ pcepti debēt reſtitui.h.d.⁊ quotidie allegatur. In tex.ibi cōpleſſet forte cū eſſet cōtra tutelā. ¶ No.ꝙ dilatio appoſita in fauoreꝫ honorati nō pdeſt grauato ī fructuū retētionem ⁊ apparebat hic ꝙ in fauorē honorati ex cā ⁊ verbis teſtamēti. Nā cā declarat animū loquētis.vt.ĵ.đ he.i.pacumeui⁹ al's pactulei⁹. Scđo no.ꝙ iuſſus aliqd retinet̃ vł iuſſus totū reliquū ītegraliter reſtituere. Itē no.de remedio ſi mater nō vult ꝙ bona ſua veniant ad adminiſtrationē tutorū filij ſꝫ ppinquorū q̄ eſt cautela iſte §.dat vnā formā ⁊ habes ſimile.ĵ.de lib.⁊ poſth.multi nō.⁊ de vulg.ſub.cū ex filio ⁊ vide qđ no Iac.in.l.cū filio.ĵ.de leg.j. In tex.ibi mater pretulerat. Nō credo ꝙ iſte polidius poſſit retinere quartā. Nā licet nomē ⁊ ius heredis habeat tñ tanꝙ miniſter ad opus pietatis videtur,vt.C.de epiſ.⁊ cle.ſi quis ad declinandam ad hoc facit iſta litera que innuit tantū fundū poſſe retinere ſm Ric.facit.ĵ.de her.inſti.quidā cum filiū. Itē non credo ꝙ filia poſſit dicere teſtamētū nullū quaſi preterita cum in ſui fauorē factū ſit per hoc no.ĵ.de lib.⁊ poſth.multi nō not. ſecundum Richar.⁊ hoc tenet Ia.de ra.⁊ Ia.de are.in.l.ſi pater.de inoffi.teſtamen. Sed gloſſ.dicit contrarium in.l.cum ex filio.de vulga.ſubſtitu. Cy.in additio.videtur enim quod poſſit huic fauori renunciare ⁊ nulluꝫ dicere.ſi vult facit.l.ſcimus. §.ſinantem.de inoffi.teſta.C.

Si auro vel. Nō eſt faciēdū qđ redundat ad verecundiā ⁊ ruborem.h.d. Uel.ſic, in ſpecie non veniunt vſure ſed inquantum ſic.h.d.

Si ſtipulatus. Licet ī ſtipulatiōe rem dari ⁊ in ſtipulatione rē tradi fruct⁹ nō veniāt tñ ſi ſimul iungantur ratio fructuum habetur Sed ſi contractus venditionis

precedit

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ꝓcedit ſm illũ ſtipulatio iudicaṫ.h.d. ¶ No.qḋ dixi in ſumma rio Secundo no.tex.no.ꝙ licet in contractu emptionis ⁊ venditionis dicaṫ,talis dedit,vendidit.⁊ tradiditª:illud verbum ḋ dit,nihil importat.tex.eſt hic. ¶ Ultimo dẽ hac materia quali ter fructus veniunt in ſtipulatione rẽ dari dicam.ſ.ead.l.videa mus.§.ſi actionem.

¶ Ex lec.ant,Ubi qs promittit dare ⁊ vacuam poſſeſſionem tradere,etiã ex ꝯtractu ſtricti iuris veniũt naturales acceſſiões, vt fructꝰ ⁊ partꝰ:⁊ ſtipulatio interpoſita ex cauſa precedẽti illꝰ naturã ſibi aſſumit.h.d. ¶ No.ꝙ ille q ꝓmittit dare, ⁊ vacuaz poſſeſſionem tradere,videṫ ꝓmittere fructus ⁊ partus:non tñ aperit litera,vtrũ ſimpliciter poſt morã, dubitationẽ faciebat, q2 iſta ꝓmiſſio eſt bimẽbris,aut ergo effectus iſte attribuiṫ p2ie parti,q̄ eſt in dãdo que cõtinet ius id eſt effectum tranſlationis dñij,⁊ hoc non vṙ verũ:q2 hoc refertur ad remipſam nõ ad fructus vel partus,ſuper quibus non eſt formata obligatio:aut iſte effectus atribuitur ſecunde parti,id eſt, illi mẽbro de poſſeſſione nuda tradi,⁊ iſtud non eſt verũ: q2 iſtud cõtinet merũ factũ non dationẽ acceſſoriã.Sʒ rñde ꝙ hoc nõ eſt ex altero iſto rum mẽbrorũ:ſʒ ex vtriuſqꝫ ꝯiũctis,que multũ habent amplia re,q2 verba ampliãt geminata:vt in.l.baliſta.ſ.ad treb. ¶ No. in verſi.verũ.q2 ſtipulatio rẽ tradi interpoſita ex cauſa emptionis nõ inducit obligationẽ dãdi,ſʒ tradẽdi, ⁊ quotidie in inſtrumentis emptio.apponiṫ ⁊ promiſit dare ⁊ tradere poſſeſſionez liberam ⁊c.intelligitur de datione cõſecutiua,ſi tradens eſt dñs non de preciſa.Nec ob.l.ſi.s̃.de condi. ob cau. quia ibi verbũ dari,fuit prolatum ſine ſpecificatione contractus nominati,hic cũ ſpecificatione contractus:⁊ ſic non ob. adde per hunc tex. dicit Jac.de are.ꝙ illud vṙ deduci in ſtipulatione ſimpliciter facta qḋ de iure deduci debuit,de dam.infec.damni.§.emptor. per Jac. Jdem dicit ꝙ verba ſunt reſtringenda ſm naturam contractꝰ, eo.tit.dãni infecit quidam.per Jac.dixi in.l.j.s̃.de euic. Jtem ꝑ hunc tex.dicit Spe.ꝙ licet ſit actũ ꝙ emphyteuta poſſit vẽdere,debet intelligi dño requiſito:⁊ ſic ſm ius cõmune pactum debet interpretari,ar.de ſer.ſi cui.ita no.in Spe.de loc.§ nunc aliqua.ver.xciij. Jtẽ no.in ver.ſed tñ. quod adiecto ⁊ clauſula dʒ aliquid operari,⁊ facit.s̃.ḋ vſufru.proculus.⁊ ad hoc allegatur ſecundum Jac.de bel.adde quod no.C.de inoſ.teſt. ſi quando. Jn gl.quaſi dicat ibi non recte, vbi expreſſio illorum que tacite inſunt nihil operaṫ,hic aũt operari videtur, ⁊ augetur effectus Bar.ſoluit hoc ꝯtrium:q2 dicit ꝙ ille qui promittit dare, nõ tenetur aduerſariũ facere poſſeſſorẽ:q2 nõ promiſit factum ſʒ ius ad qḋ ſufficit inductio ſimplex in poſſeſſionem:vt.l.ſi fundo.ſ. de fun.do.Sed hoc vṙ falſum per.l.meuiꝰ.§.fundo.ḋ leg.ij.⁊.l. ratio.§.j.de ac.emp.de vſufru.l.iij.§.dare.licet enim non veniat traditio principaliter,venit tñ executiue, ⁊ iſta eſt ſo. contrarij: q2 qñ venit executiue,nõ auget obligationẽ:ſed qñ venit principaliter ꝑpter ſe ſic.habes ſimile in.l.j.ſ.ſi pẽ.ap.mor.inter.⁊ collige,ſi qs promittit dare vigore promiſſionis non veniunt fructus:vt.l.videamus.§.ſi ac.ſ.eo.idẽ ſi tradere: licet eñ ex mora veniat intereſſe ipſiꝰ traditiõis reſpectu rei: non venit reſpectu acceſſionũ ſtricti iuris,vt in eo.§.ſʒ vbi promittit ſimul vtrũqꝫ dare ⁊ tradere ex multis ꝯcurrẽtibus augetur effectus,vt hic poſſet forte dici ꝙ vbi ꝓmittẽs eſt dñs, ſit vera opi. Bar. Sed vbi non eſt dominus,tunc requiriṫ vera traditio propter vſucapiẽdi conditionem,que debet tradi,vt.l.clauibus.de ꝯhend. emp.prima verior.Nõ ob.l.ſi fundum. q2 loquitur quantum ad dominij tranſlationẽ,non quantum ad plenã liberationẽ. ⁊ ad de qḋ no.s̃.de pac.ab emp. ¶ No.ꝙ aliud eſt ꝓmittere factum tradendi,aliud effectũ dñij transferẽdi. ¶ No.ꝙ ꝓmiſſio refertur ad cogitatum,id eſt,ad id quod debuit cogitari. ¶ Not.ꝙ prima cauſa determinat cauſam ſecundam,id eſt, prima obligatio obligationem ſurrogatam.

Si vero poſt cõtractam. Nouatio eſt ſtricti iuris,⁊ quod nõ venit in obligatione nouante, remanet innouatum.h.d.

Generaliter obſeruari. Turpes ꝓſtationes ex mora non veniunt.h.d.facit fami.erciſ.l.certe.§.j.

Cum de in. Ex diuturna preſtatione vſurarum preſumitur obligatio ſuper vſuris ꝯcta,ac ẽt ſup ſorte adeo ꝙ eſt neceſſe illam preſtationẽ fieri.h.d.no.tex. Jn glo.ibi, tu autem breuiter ⁊c. Sed pro huius declaratione tu latius diſtingue cum queritur,an verus titulus allegatus preſumaṫ ex diuturna preſtatione vel patientia:diſtingue,aut ius cõmune reſiſtit preſcribenti, ⁊ non ꝓſumitur,vt.l.competit.C.de preſcrip.xxx.an.extra ḋ preſcri. c.j. ⁊ c.j.de preſcr.lib.vj.aut ius commune non reſiſtit, ⁊ tunc aut q̄riṫ vtrũ titulus preſumaṫ contra ſoluentẽ,aut cõtra patientẽ. Primo caſu preſumitur vt hic in tex. Scḋo caſu dic qñqꝫ queriṫ de ꝓſumẽdo titulo in fauorẽ ⁊ cõmodũ patiẽtis:⁊ tũc titulꝰ ꝓſumiṫ,vt.l.ſi filius.C.ḋ peti.her.qñqꝫ tractamꝰ de preſumendo titulũ in ipſius incõmodũ ⁊ tũc aut tractaṫ de modico ꝓiudicio ⁊ titulꝰ ꝓſumiṫ.vt.ff.de acqui.here.l.q in aliena.ver.ſed ſi adierit.l.cũ oportet.§.cũ aũt C.de bo.que lib.⁊ ita loquaṫ glo. hic.⁊ ꝓut loquiṫ de ſeruitute.⁊ qḋ no.in.l.j.in ſi. de aqua plu. arc.⁊ de ſer.l.ſeruitutes.⁊ qḋ no.C.cõi diui.l.pen.aut tractatur de magno preiudicio ⁊ tunc aut tractaṫ de ꝓſumendo tituluz obligatoriũ aut liberatoriũ.primo caſu titulus nõ preſumitur imo requiriṫ verus,⁊ vera poſſeſſio vel titulus putatiuus cum iuſto errore,vt.l.celſus.ſ.de vſuc.l.ſi nulla.C.de rei ven. Si vero tractaṫ de ꝓſumẽdo titulũ liberatoriũ ⁊ tũc aut loqmur de liberatorio a lucro odioſo ⁊ titulꝰ preſumitur,vt.ſ.l.cum quidam. §.diuꝰ.⁊.ſ.de iure do.l.cũ poſt.in ꝑn.aut loquimur de liberatorio a lucro ñ odioſo,⁊ tũc ex ſola patiẽtia. titulꝰ nõ ꝓſumiṫ,vt l.alimẽta.ſ.de ali.⁊ cib.leg. niſi cũ patiẽtia lõga alia interueniãt vt patet i caſu.l.procula.ſ.de ꝓba.Sʒ aduerte q2 qḋ dixi ꝙ ex diuturna poſſeſſione ꝓſumatur titulus:dic qñqꝫ preſumitur ex vno actu puta ſi preceſſit ꝯctus locationis: nam pro ſequenti anno videṫ tacite reuocare.vt.l.itẽ queriṫ.§.qui impleto. s̃. loc. ⁊ eodẽ modo ſi ꝓceſſit ꝯctus dotis.nam in ſequenti matrimonio intelligitur tacite repetitus,vt.ſ.de iu.do.l.diuꝰ.eo.ti.l.pe. §.vxor.ſ.ſol.mat.itẽ aduerte q2 illud qḋ facit ꝓſtatio vſurarum diuturna faceret vnica vſurarũ promiſſio. vt.C.de doṫ ꝓmiſ.l. ſi pro dote.⁊ ibi no.⁊ qḋ no.in vlt.gl.qḋ no..⁊ tene menti in glo. ibi ꝯtrium obſeruare ⁊c.no.iſtã gl.ſed cõtrarium no.in.l.ij.C.de inge.ma.⁊ iſta vṙ verior.⁊ iſtã opi.tʒ ſpe.tit.ḋ reſti.ſpolia.§.nũc dicamꝰ.xl.ſʒ ⁊ ſi qs.⁊ xv.ſʒ pone ruſt. ¶ Jn gl.j.cõlueuit ⁊c. no.iſtã gl.q̄ reſtrĩgit materiã huiꝰ.l.⁊ qḋ iſta lex hẽat locũ ꝯ hominẽ negligẽtẽ.quẽ nõ ẽ veriſimile pecuniã iactare.circa ꝙ vide qḋ no.Cy.in.l.ſi certis annis.hic alle. ¶ Jn gl.ibi cõfirmata ẽ promiſſio tʒ ergo gl.iſta ꝙ ꝓmiſſio q̄ eſt facta a patre filio exiſtenti in poteſtate cõfirmatur morte qḋ verũ videṫ quia lex dicit ꝙ ꝓmiſſio facta inter virũ ⁊ vxorem niſi interueniat traditio vel aliquid loco traditionis habetur morte non confirmatur.Sed forte iſta gl.debet intelligi ſm Papi.ſ.de dona inter a virum ⁊ vxorem.

¶ Et tradidit.ḋ importantia hoꝝ verborũ vide do.alex.de imol.l ꝯſ.x.in vlti. co. in iiij. parte.

¶ Sequitur ex lect.antiq.

Cum de in rẽ verſo. Ex diutina preſtatione vſurarũ ꝓſumiṫ cõtracta obligatio ſup vſuris ⁊ ẽt ſup ſorte corrñdente ꝓſtationi diutine.h. d. ꝑmo loqtur qñ longa preſtatio inducitur ad ꝓſtandũ ꝓmiſſionem vſurarũ.Secũdo qñ inducitur ad ꝓſtandũ ꝓmiſſionẽ ſortis vel vſurarũ ⁊ ſortis ⁊ ſic ad ꝓbationẽ vtriuſqꝫ.ſcḋa ibi imperator quoqꝫ noſter. ¶ Not.ꝙ ꝯ patrẽ ꝓbaṫ in rẽ verſo ⁊ vſurarũ ꝓmiſſio ex ſolutione longi tpis.Secũdo no.ꝙ etiã ꝯ fiſcum probatur dotis promiſſio ⁊ promiſſio vſurarũ per ſolutionem lõgi tpis quã fecerat confiſcatus vel ipſe fiſcus obtinet ergo lõga ꝓſtatio vim ꝓbationis qḋ eſt no.⁊ ad hoc quotidie allegatur.Circa qḋ dic ꝙ aut allegatur tꝑs ſine ꝓſtatione ⁊ non probat,vt.l.obligationũ fere.§.placet.de act.⁊ obli.Aut preſtatio ſine tꝑe ⁊ ſimiliter non ꝓbat obligatio de futuro licet quantuz ad id qḋ eſt ſolutũ preſumatur debitũ,vt.ſ.de ꝓbat.cũ de l indebito.aut allegaṫ ꝓſtatio ex curſu tpis ⁊ refert aut ſine cã ⁊ non ꝓbat.vt no.s̃.de exce.doli.l.ij.§.circa aut cã inhabili ⁊ idẽ vt C.de pac.ſi certis.fallit qñ cã ſumit vim ex tꝑe.C.de fideicom. l.i.Aut cũ cã habili ⁊ tũc aut interuenit ꝓſtatio lõgi tpis ⁊ probat cãm ꝓſumptiue vt hic aut alteriꝰ tpis ⁊ nõ ꝓbat fallit i caſu.d.l.i.de fideic.⁊ dic vt ibi.Ex ꝓdictis apparet ꝙ aut tꝑs allegaṫ i modũ obligatiõis ⁊ nõ ꝓbat:aut in modũ ꝓbationis,⁊ tũc ꝑ ſe ñ ꝓbat ſʒ iũctũ cũ allegatiõe cãe habilis ⁊ cũ lõga ꝓſtatiõe tũc ꝓbat Quid aũt ſi nõ iungiṫ cũ lõga ꝓſtatione ſed cum longa patientia: dic vt dicã ſup glo. Jn glo.magna ibi,in decimis hic nõ videtur ſufficere lõgũ tꝑs ſʒ tempus quadraginta annorũ vt extra de preſcri.de quarta.vel illud ad preſcriptionẽ hic ad ꝓbationẽ que ſicut valet i fiſco,ſic ⁊ in eccleſia,ar.huius litere qḋ no.⁊ ibi acquirẽdis,vt ex longa patientia dñi ꝓſumaṫ ſeruitus, cõſtituta nõ tñ eſſet in dñio q2 ibi agitur de maiori ꝓiudicio ſm Bar.ſed tu dic ſm Ja.de ra.⁊ Pet.⁊ Jac.bu.ꝙ ex ſola patientia non ꝓſumiṫ titulꝰ niſi ſit patientia tãti tẽporis, cuius ꝯrij memoria nõ exiſtat.vt.ſ.de aqua quot.⁊ eſti.l.hoc iure.§.ductus aque.ſʒ econtra ex titulo ꝓſumiṫ patiẽtia,vt.l.ij.C. de acq.poſ.Nõ obſt.l.noſtra.q2 iſta loquiṫ in ꝓſtatione nõ i patiẽtia ſimpl ici ſm ꝓfatos doc.nec ob.eis. C.de peti. hered.ſi filius.q2 ibi ꝓcedebat vera cã ad hereditatẽ adeundã ⁊ ideo preſumiṫ aditio facit quod no.Gui.C.de rei ven.ſolennibus.Jtem non ob.qḋ no.in.l.pen.C.cõmu.diui. vbi preſumitur diuiſio ex patientia q2 ibi ꝓcedebat cõmunio ⁊ ſic vera cauſa ad diuidendũ.vt.s̃.ꝓ.ſoc.itaqꝫ ⁊ adde quod no.Cy.in.l. ad proba.la.ij.C. de probatio.Et ibi obſeruarem ſcilicet in homine: poteſt loqui in vera ſeruitute hominis que non ꝓſumitur ex tempore.

vel poteſt loqui in vaſallagio, ꝙ non preſumat quis vaſallus ex ſeruitio lōgi temporis, niſi dominus habeat titulū: ſecus tamē videt in emphyteuſi, vt preſumatur contractus emphyteuticꝰ celebratus ex diutina preſtatione: vt not. in l. ij. C. de iure emphy. ⁊ de agri. ⁊ cenſi. litibus. Sed quare vnus actus ſolus nō ſufficit, ex quo inducit cognitionem ⁊ confeſſionem: arg. ſ. de poſt. l. publia. §. ſi. cogitabis. ⁊ adde quod no. in Spec. de reſtit. ſpol §. nunc dicamus. per totum. ⁊ vide Archi. j. q. iij. queſitū. ⁊. c. ſeruitium. non recordor de quota.

a **PEcunie fenebris.** Utile per inutile nō vitiatur[a]. h. d. Uel ſic Solum ſuperfluum vitiatur, non id qḋ eſt intra modum licitum. h. d. Uel ſic, Cōtractus valet vſq; ad modum poſſibilē, ⁊ non vſq; ad modum impoſſibilē. h. d.

Uſurarum ſtipulatio. Dies interpoſitus cauſa multiplicande obligationis interpellat pro homine[b]. h. d. b

Si tamen poſt. Ubi non eſt cui ſoluatur, mora nō committitur poſt tempus. hoc dicit.

CAius Seius. No. tex. ibi, ꝙ ſi ſeruꝰ publicus ſm̄ ſecūdā expoſitionem, ⁊ prout ponit ſeruus publicus pro notario, et ex hoc patet ꝙ per notariū acquirit vtilis actio priuato etiam in ſtipulationibꝰ nō pretorijs nec iudiciarijs: de qua. q. habes per Guil. de Cu. in. l. non aliter. ſ. de adop.

¶ Ex lec. an. ¶ Ex ſtipulatione officialis querit reipublice ipſo iure, ⁊ hoīs culpa nō ꝯpēſat cū prouiſione legali, ſ; cū eiuſdem hominis induſtria ſic. h. d. In text. ibi, proficere ſcilicet ad compēſationem. ⁊ ibi, ſeruus publicus. i. officialis predictus ⁊ ibi vſurarum maiorum. ¶ No. ꝙ ſi officialis publicus ſtipulatus eſt ſortem ⁊ vſuras, ⁊ propter negligētiā ſuā a quibuſdā nō exigit, ⁊ per hoc tenetur reipublice, an poſſit hoc cōpēſare cum diligētia quā adhibuit in exactiōe maiorū ab alijs: ⁊ diſtiguit hec lex, ꝙ aut ille maiores defluxerūt ex prouiſione conſuetudinis ſeu legis municipalis, aut ex prouidētia adminiſtrationis. ¶ No. etiā hic ꝙ cōſuetudo ciuitatis valet in factis ⁊ cōtractꝰ ciuitatis, facit de priui. cred. Anthiochēſium. ¶ Not. ꝙ maſſarius ꝯmunis poteſt ſtipulari communi: qꝛ habet officium publicū. Item ꝙ mutuat pecaniam publicā. ſed tu in hoc cōſidera formā ſibi iniuncti officij, vt. ſ. de inſtito. ſi cum villico. ⁊. l. ſ; ſi pupillus. §. ſed ſi ex toto. ⁊. l. cuicunq;. §. ſed cum fullo. ¶ Not. ꝙ ciuitas facit vſuras: ⁊ dic vt no. Archi. xlvij. diſt. quoniā. vbi etiā declarat quis tunc peccet. ¶ Ultimo Guil. arg. huius. l. que dicit ꝙ per ſeruum publicum, id eſt, officialem acquiritur ſine ceſſione, tenet ꝙ in extraiudicialibus per notarium tanquā p publicam perſonā acquiratur actio: ⁊ de hoc habes glo. expreſſam inſtit. de ſatiſda. §. ſi vero. Sed Innoc. tenet ꝙ non querat, niſi per notarium actorum ſeu in iudicijs, vt in. c. ouduum. de cōuer. coniuga. prima opi. approbatur per practicam totius mundi. In glo. ſcilicet maiorum. in ſimili vult iſta gloſ. dicere ꝙ qñ maiores vſure veniebant ex virtute cōſuetudinis, non verſabatur circa eas maior geſtio ſiue adminiſtratio iſtius Caij, ſ; quādo veniebant ex virtute conuentionis, tunc interuenerat actus ipſius quem non poteſt reſpublica pro parte approbare, ⁊ pro parte improbare: quia circa idem, id eſt, circa eandem ſpeciem actus ſiue adminiſtrationem, que eſt in nominibus contrahendis, ⁊ pecunia collocanda non conceditur variatio: vt. l. cum q̄ritur. de admi. tuto. vel dic ꝙ in primo caſu reprobauit ſtipulationem, ⁊ non agit res publica ex ea, ſed repetit pecuniam ſuā ⁊ vſuras ſecundum cōſuetudinem. Secūdo caſu approbauit ſtipulationem ⁊ quorūdam nomina volebat ſequi, quorūdam nō quod non licet: qꝛ non cōceditur variatio, vt dictū eſt ſm̄ Odo. ⁊ per iſtam. l. determinatur. l. ſi negocia abſentis. ſ. de neg. geſt. vt ibi, in prin. vlt. glo. ſm̄ Cy. in addi. Extra no. argu. ex eo qḋ diſtinguit hic inter pactum ⁊ conſuetudinem: quia vnū eſt prouiſio hominis, aliud prouiſio legis: quod. l. hac edictali. C. de ſecun. nup. non habeat locum in lucro quod defertur viro ex forma ſtatuti: quia illud habet ex legali prouidentia nō ex pacto, arg. huius. l. ⁊. ſ. de adop. ſi arrogator. ver. ſed an impuberi. docto. communiter tenent contrarium: quia prohibitus alienare debet cauere ne alienetur: vnde debet mulier ſic donare dotē, ⁊ cum tali pacto ꝙ non vendicet ſibi locum ſtatutum de lucrando dotem, vt no. j. de ver. obl. ſi ita quis. §. ead. l. vbi eſt glo. multum no. ad hoc, ſed iſta. l. multum facit pro marito.

SEia mutuā. Quando diuerſi termini apponuntur diuerſis actibus ſucceſſiuis, non eſt deſiderandus lapſus omnium terminorum: ſed quilibet terminus per ſe ſuū producit effectum. h. d. ⁊ no. ſummarium. In tex. ibi, deinceps. ¶ Not. quid operetur clauſula, ⁊ ſic deinceps, ⁊ cuius ſignificationis ſit. Et ibi ſua quaque die, hoc eſt ſignum vniuerſale: ſecꝰ ſi dixiſſet, ſi qua die, qꝛ tunc eſſet particulare ⁊ propterea videbat ꝙ hic requirere qḋ oēs termini ſint p̄teriti. vt. l. ſi neceſſarias. §. ſi annua. ſ. de pig. ſ; hoc facit dictio deinceps, ſ; gl. vt dt. Hug. ſ; Cy. ī addi ⁊ ibi poſt tertiū menſem p iſta parte accipitur alternatiua qꝛ ſemper quominꝰ eſt ⁊c. Cy. ¶ No. ꝙ qñ alternatiua cadit inter terminos debemus accipere terminum magis longum. qꝛ minus aſtrictionis ſeu obligationis cōtinet. ibi euitari ⁊c. ¶ No. ꝙ mora que non poteſt purgari circa preterita poteſt purgari circa futura.

QUi ſemiſſes. Not. gl. que incipit nota mirabilē preſumptionē. ⁊ vide nota. C. eo. tit. l. aduerſus.

¶ Ex. lec. an. ¶ Per longaꝫ p̄ſtationē minorū vſurarum a maioribus videtur eſſe receſſum hoc dicit. Et no. ꝙ in iſta. l. p̄ſtatio ⁊ tēpus inducebatur ad preſumptionē liberationis: ſed qñ inducit ad preſumptionem obligatiōis iſta eſt materia. l. cum de in rē verſo. ſ. e. Uel ſic, Qui longo tempore recipit minores vſuras intelligitur a maioribus receſſiſſe. h. d. iſta lex eſt argumentum ꝙ qui recipit minorē cēſum longo tempore videatur remiſiſſe maiorem. extra de hoc habes de cenſi. cuꝫ olim. ſed Specula. dicit quod iſta. l. loquitur in acceſſione odioſa ſecus in preſtatione fauorabili. in Spe. de cenſi. §. ſi. in ſi. Sed habes ar. contra eū. j. de proba. procula. ſed ibi interuenit preſumptio etiam ex coniunctione perſonarum vt. j. de dona. inter vir. ⁊ vxo. ſi ſeruus communis.

Queſitū eſt. Ex cōſuetudine nō fenerādi p̄ſumit quis nō vſurarius. h. d. ⁊ ad hoc alle getis. In tex. ibi odioſa id eſt ſterili ecōtra vtrū ex conſuetudine fenerandi preſumat ꝯtus vſurarius: Not. Jacob. de are. C. plꝰ vale. qḋ agi. emptione. ⁊ adde extra de pign. cap. illo. vos. extra de contrah. emp. ad noſtram.

PAulus reſpōdit. In glo. ibi cū heredis res eſſet ⁊c. no. ex hac gl. ꝙ cū allegat res heredis non trāſit dominium in legatarium. vidiſtis not. in. l. papinianꝰ. ſ. de ſerui. qḋ no. ⁊ tene menti.

¶ Ex lec. an. ¶. In tex. ibi ſimiliter id eſt poſt mortem ſuā deducto reditu. Fran. accur. Et ibi neq; repilogat vtrunq; caſuꝫ Franc. accur.

Heres rogatus. No. hic cū. §. ſeq. qḋ verba, ſine reditu. omnem acceſſionem excludunt niſi poſt moram: qḋ eſt no.

NEc eoruꝫ. In gl. ibi officio nō poteſt ſeruare ⁊c. no. hanc glo. ⁊ ideꝫ habuiſtis no. ſ. de peti. heredi. l. heres. furioſi. §. ſi. quod facit ad queſtionem quam formant doctores inſtitut. de actionibus. in princip.

¶ Ex lec. anti. ¶ Non debetur acceſſio acceſſionis. hoc dicit.

Liberalitatis. In textu. ibi, non exiguntur ſcilicet ex mora irregulari.

Cuꝫ vſure. Nō p̄ſumitur poſſeſſio tradita emptori per eum qui petit preciū niſi probet ⁊ q negat rē traditā videt opponere exceptionē rei nō tradite. h. d. ¶ No. negās videt excipere. ⁊ adḋ quod no. ſ. de edil. edi. l. ediles. §. ſi. Uel. ſic ſi nō eſt tradita poſſeſſio etiam fiſcus non agit ad preciū vel vſuras. h. d. Sed quomodo tenuit iſte cōtractus cum precium nō interuenerit in inſtrumento vt. j. de iure fiſ. ſi procurator. Sol. illa. l. dicit ꝙ non poteſt haberi fides de precio ſed non dicitur fides haberi de precio vbi non traditur poſſeſſio: vt. ſ. de tribu. procu. §. ſ; ſi dedi. vñ bene tenet verbalis conuētio ō futura datione precij ⁊ traditione rei vt. hic. vnde videmus ꝙ venditiones fiſcales incipiunt ⁊ conuentione et fit ſolutio dudum poſt quod no.

☞ Uerba reducuntur ex impoſſibili tempore ad poſſibile.

CUm quidam. In. §. ſi pupillo ⁊c. no. tex. ibi vſure eī ⁊c. no. ex hoc tex. ꝙ minor non reſtituitur ad lucrum ꝙ facere potuiſſet ex delicto alterius. facit qḋ habuiſtis. ſ. ex quibus cau. ma. l. ſciendum.

¶ Ex lec. anti. ¶ Uerba reducuntur ex impoſſibili tēpore ad tp̄s poſſibile. h. d. In tex. ibi quincunces ⁊c. i. quadrantes. Odofre. ⁊ ibi cōmiſſa eſſet qꝛ nulla eſſet vſura ſoluta. Fran. ac. ⁊ redige. ¶ No. ꝙ qñ cōtractus excedit modū debet reduci ad debitū modū. ¶ No. hic non ſeruari pactū de maioribus vſuris retrorſum preſtandis vbi minores interim ſunt ſolute ⁊ eſt rō qꝛ poſſet excedere legitimū modum vſurarum ſm̄ Cyn. vel ratio iniquitas pacti in ſeipſo quia iniquum eſt ꝙ ille qui pro preterito tempore obtemperauerit pro eodem tempore penā incurrat. iſta eſt verior ratio. Nota hic argumentum ꝙ qui petit reduci ad debitum modum puta laudum videtur incertū petere ⁊ obſcura quodā modo eſt petitio ſicut obſcura eſſet reductio ad decretū argumētum huius tex. tamē in obſcuris de ſui natura tolerata

tura toleratu

a ¶ Nō vitiatur. An ⁊ qñ vitiet: vid Fel. in c. cū ſup. i me. ij. col. de offi. de lega.

b ¶ Pro homine. Ad. de Bar. in l. j. in ſi. ff. de pe. leg.

tura tolerat libellus ſ; nõ ſnĩa: q2 ſnĩa debet eſſe actus decla-
a ratiuus qͦ dic vt no. inſti. de act. §. curare[a]. Itẽ no. ꝙ reſcriptũ ⁊ ſtatutũ obſcurũ reqrit neceſſariam prudentiam ⁊ declaratã: ⁊ ſi neceſſaria, ergo permiſſa, argum. ſa. erc. alienationes.

Diuus pius. Tacita vſurarũ remiſſio etiã ſub ſpe futuri meriti facta reuocari nõ poteſt. h. d. Uel ſic, Qui ſub ſpe future gratie vſuras non petit, eas remiſiſſe videtur. hoc dicit.

In tacito. Indigno etiã fructus auferendi ſunt. h. d. In text. ibi, vſurarum quas accepit ex contractu defuncti, vel mora heredis. ⁊ ibi, heredi. ſc; indigno.

b **Si pupillo.** [b] Mora regularis nõ committitur vbi nõ eſt cui poſſit offerri. Nec etiam per reſtitutionẽ in integrũ poteſt ſuccurri minori in penis, que cõmiſſe nõ ſunt ab aduerſario. h. d. In tex. ibi, nõ potuit. quaſi dicat nihil. ¶ No. hic parificari impedimentum etatis ⁊ abſentie. Itẽ no. ꝙ reſtitutio nõ cõcedit ad cauſandum delictum vel moram, vbi nõ eſt dlictũ nec mora: ⁊ arg. huius. §. videtur ꝙ ſi minor non petijt caſſari teſtamentum: quia forte non habuit tutorem: ⁊ ideo heres fecit ipſu; inſinuari ex forma ſtatuti: ꝙ nõ poſſit minor reſtitui: q2 pena caſſationis non eſt introducta ꝓpter lucrum, ſed propter moram. iſta eſt ratio principalis in omnibus penis. cum ergo inſinuãs non cenſeatur in mora, item iſtud eſt lucrum odioſum, ⁊ non fauorabile, ergo non concedit reſtitutio: vt. l. deniq;. §. ex quib. cau. ma. qͦ credo verum. argu. §. de mino. auxilium.

Fiſcus ex ſuis. Fiſcus ex ſua perſona nõ tenet ad vſuras ex mora, ſed agit ex mora, ſed ſi priuato ſuccedit, iure priuati vtit pro eo tẽpore qͦ cum priuato defluxit. h. d. ¶ In tex. ibi, dare ſolet. ſ. pro tempore preterito. No. hic cum. §. ſeq. quod quando priuilegiatus ſuccedit non priuilegiato, fit diſtinctio temporum in his que pendent ex tempore. In his vero que pendent ſolũ ex contractu inito ex perſona ſucceſſorum non inducitur variatio: vt. C. de reſti. mi. l. que a patre. In his vero que pendent ex preſenti poſſeſſione, preſens poſſeſſor debet conſiderari nõ preteritus, vt. l. paulus. §. fi. de acq. her. ⁊. l. licitatio. §. fi. de public. ⁊ eſt arg. ad eccleſiam ſuccedentem laico vtrum ſoluat collectas pro illo patrimonio: ⁊ dic vt no. in Specu. in titu. de cleri. coniuga. ⁊ facit qͦ not. in Specu. de immu. eccle. Item facit. C. de agent. in reb. l. nullus. ⁊ vide Gui. C. de ſacroſan. eccle. placet. ⁊ Cyn. in aut. qͦs actiones. ⁊ Arch. xi. q. j. clericum.

Eos qui. In textu ibi, vſura non ipſa ſors. Franciſ. accur.

Si dies non. No. arg. ꝙ epiſcopus ⁊ etiam iudex ſecularis poſſit aſſignare tempus executoribus teſtamenti: ⁊ quod tempus aſſignatum a iudice interpellat pro homine: ⁊ hoc verum, niſi tempus eſſet limitatum a teſtatore: per hoc habes quod conſtitutio epiſcopi que arctat executores ad exequendum infra annum nõ habet locum, ſi teſtator aſſignauit largius tempus. In textu ibi, vſuras quantitatis impendende in ſtatutis, vel capella, ſi teſtator iuſſit impendi.

Fiſcus ex. No. glo. que incipit, not. ipſa res ex qua habes quod fiſco fit mora re ipſa: quam gloſſ. habes. §. ead. l. §. eos. vbi ponitur alius caſus, in quo fit mora rei re ipſa: qui caſus ſunt contra gloſſ. que eſt. j. l. ſed ſi reipublice. ⁊ ibi dicam.

Euictis agris. Iſtũ text. allegauit quidam, ꝙ euẽt⁹ conditionis cõſtituit quẽ in mora: qͦ apparet, q2 ſtatim euictis agris vſure veniũt ſine interpellatione: ⁊ de qua queſtione no. in. l. ſi ex legati cã. ⁊ in. l. ita ſtipulatus. j. de verb. ob. ⁊ vide quod habes in. l. quoties in diem. eo. ti.

¶ Ex lec. an. ¶ Ablatiu⁹ reſoluitur in conditionẽ hoc tex. que interpellat pro homine hac gl. de hoc no. j. de cond. ⁊ demon. a teſtatore. de interpellatione. no. per Guil. in. l. quod. ſi cer. pe. per Ja. in. l. vinum. habes gl. in. l. ſi ex legati. j. de ver. ob. Cy. tangit in. l. magnam. In tex. ibi, agris, id eſt, ſi ⁊ quando agri euincantur: ⁊ ſic ablatiuus abſolutus reſoluitur in conditionem. Cyn. in addit. ⁊ ibi, poſt quaſi dicat non ante. ⁊ ibi, reſtitui. ergo reſtituit fructus medios, ⁊ non recepit vſuras: nam ⁊c.

Poſt traditam. Nota quod etiam cõtra incertum heredem currunt vſure inchoate.

Uideamus. Appellatione fructus continetur qcqd ex re, percipit. Item
c penſio ⁊ omnis vtilitas rei accedens[c]. h. d. ſic ad hoc quod dicit Inno. quod ille qui percipit vtilitatem, ⁊ ex iuriſdictione dicitur percipere fructus ex iuriſdictiõe. dicit etiã quod quandoq; fructus appellatur quidam actus: vnde eligere eſt fructus iuris eligendi ſecundum Inno. de reſti. ſpo. ex literis. ⁊ de proba. licet cauſa;. ⁊ de re. iud. cu; Bertholdus. facit quod not. §. ſi ſer. ven. loci corpus. §. j. in glo. nota intereſſe. In tex. ibi intelligi poteſt hoc verum ſi agatur cõtra vſufructuarium ſecus ſi agatur contra tertium poſſeſſorem vt no. §. de rei vendi. fructus. vel loquitur hic quantum ad meram ſignificationem vocabuli, nude proprietatis.

Uſuras. Illicitum licito mixtũ vitiatur ⁊ nõ vitiat. h. d. ſic, in. l. placuit. j. eo.

Sciendum eſt. No. l. notabilem ⁊ mẽti tenenda; ꝓpter ei⁹ exempla ex quibus dicatur quis eſſe in mora. ⁊ no. tex. dum dicit quid enim ſi amicos ⁊c. Nam habes hic quod quis poteſt in teſtes amicos adhibere videbitis in. l. iij. j. de teſtib. in. §. Iulianus.

¶ Ex lec. an. ¶ Non omnis differens eſt in mora: q2 probabilis vl' neceſſaria cauſa excuſat a mora. h. d. vſq; ad. l. ſi quis ſolutioni. §. j. In tex. ibi amicos vel notariũ. q2 non cogit quis ſoluere niſi fiat ſibi inſtrumentũ refutationis vt no. C. de diſcuſ. l. ne cauſa. ⁊ no. ꝙ amicitia non reppellit teſte; vel notarium. In tex. ibi rogandis. vbi quis tenetur dare fideiuſſorem non eſt in mora interim dum precurrat pro inueniendo. ⁊ adde qͦ notat Inno. de of. dele. P. ⁊ G. ⁊ ibi, exceptio niſi eſſet calumnioſa: vt. j. l. pxi. Ex quo no. ꝙ exceptio calũnioſa nõ excuſat a mora ⁊ ibi non poſſet. ¶ No. ꝙ ꝓpter nimiam feſtinantiam excuſa- a tur quandoq; quis licet non dimittat procuratorem.

Sed ⁊ ſi. In gl. ibi niſi in pſona minoris ⁊c. tenet ergo gl. iſta ꝙ in vſuris nõ eſt reperire caſum in quo fiat mora re ipſa niſi in perſone minoris certe hoc reperitur in alijs duobus caſibus in quibus fiat mora re ipſa etiam in vſuris. vt. l. cum quidam. §. fiſcus. §. eius qui. facit quod videbitis no. in. l. mora. in prin. j. e. ⁊ quod videbitis not. in. l. eum ſm primam lecturam.

Si quis. No. tex. in. §. mora ꝙ interpellatio b negociorum geſtoris cõſtituit que; in mora ꝙ qualiter intelligatur dic vt in. l. ſi ſeruum. §. nunc videamus. j. de ver. obl. ⁊ ibi per glo. ⁊ docto.

¶ Ex lec. an. ¶ No. ꝙ habens iuſtã cauſam litigandi excuſat a pena ⁊ Io. an. in addi. Spe. in tit. de arbi. tene ꝙ iuſta cauſa litigandi excuſet petentem reductionem laudi a pena compromiſſi. Nam ſicut excuſat hic ab vſura ſic a pena: q2 paria ſunt. ⁊ ibi iuſte. l. probabiliter, vt. §. fideicom. in princ. alias non eſſet dubium ⁊ ibi gerebat legitime puta tutor curator, vel pater legitimus adminiſtrator alias nõ videtur ꝙ negociorum geſtor poſſit in mora conſtituere per interpellationem cũ nõ poſſit ei ſolui nec debet admitti etiam ſi caueat cum conſtet eũ non habere mandatum ſm Rich. mal. Sed Oldr. videtur intelligere ſimpliciter tex. vt iacet. Cy. quia non interpellet ſibi ſed domino: ⁊ quia vtiliter lex ratificat pro homine. vt. §. de neg. geſtis. Pompon. vel intelligitur ratihabitione ſecuta.

Qui ſcit. No. tex. in. §. in alieno. ⁊ no. eius rationes. ⁊ no. tex. ibi in ver. porro. ⁊ de materia huius. §. vidiſtis in. l. ex diuerſo. §. de rei vẽ. Scdo no. in. §. preterea. quando ſit verum ꝙ fructuarius facit fructus ſuos ⁊ quando bone fidei poſſeſſor de quo vidiſtis in. l. poſſeſſor. §. de vſufru. ⁊. l. ſi vſufructus meſſem. §. qui. mod. vſuſfruc. amit. ⁊ no. glo. ſuper verbo ſeparatim. que dicit quod fructuarius facit fructus ſuos naturales quam glo. allegaui tibi in. l. c vſufructu. legato. §. de vſufru. ¶ Ultimo not. glo. poſitam in. §. bone fidei. ſup verbo percipiendos, que dicit in quibus bone fidei poſſeſſor ab initio remaneat bone fidei poſt litem cõteſtatam vel controuerſiam: quam not.

¶ Ex lec. ant. ¶ Male fidei poſſeſſor in parte vel in totũ quatenus eſt male fidei nõ facit fructus ſuos. h. d. ¶ In text. ibi d percipitur no. ꝙ ſolum trahit ad ſe ſemen.

d **In alieno.** Bone fidei poſſeſſor facit fruct⁹ ſuos[d] ac ſi eſſet ver⁹ domin⁹. h. d. In text. ibi percipiendis fructibus induſtrialibus in qbus ius bone fidei poſſeſſoris eſt potentius pro cultura ⁊ cura vt inſti. de rer. di. §. ſi quis a non domino.

Preterea. Fructuarius ver⁹ vel putatiuus non facit fructus ſuos niſi a ſe vel ab alio ꝑ ſe fructus a ſeparatos a ſolo ſed bone fidei poſſeſſor qui poſſidet tanq; dominus vel tanquã emphyteuta facit eos ſuos ipſis ſeparatis nõ diſtincto quo nomine ſeparentur. h. d. adde quod no. in. l. ſi fur. §. de vſufr. l. vſufructuarius. §. qui. mo. vſuſſ. amitt.

Bone fidei. Superueniens mala fides non impedit acquiſitionẽ dominij in fructibus induſtrialibus. h. d. nec obſt. quod no. in. l. ſi ego. § partus. de public. ⁊ ibi quantum ad vſucapionem hic quantum ad dominium ⁊ vide per Inno. i. c. vlt. de preſcrip.

Cum patriſa. Mora tranſit ad heredem. hoc dicit.

a ¶ §. curar. vbi omnino ide. d. Iaſ. may. de actio. nu. 35. cu; pluribus ſeq.

b ¶ Si pupillo. ad materiam huius tex. adde que hñr per. d. Bar. ſoci. l cõſ. clxxiiij. inci. ꝑ facto ni fallor. xv. ⁊ ꝑpter pdictã i. ij. pte ⁊ l cõſ. clxxx. inci. diligẽter xvi. iij. ẽt excuſant. e. pte ⁊ in cõſ. clxxix. inci circa pſentẽ. verſi. cõfirmo na; ea parte.

c ¶ Accedẽs. ⁊ an diſtributiones quotidiane vid. old. l cõſi. cxvij.

d Suos. adͦ Frãc. are. ⁊ d. alexã. de imol. in. l. ſi me. §. ſicer. peta.

Quod in ſtipulatione. Non valet incerta adiectio.h.d.

Mora rei. No.ex hac.l.quando dicatur mora contrahi. Secundo not. quod mora reipſa non contrahitur. Sed hoc dicit gloſſ. magna:quod fallit in minore:ſunt ⁊ alij caſus quos vidiſtis modo in.l.ſed ſi reipublice.ſ.eod.vos habetis hic vnã glo.magnam,que facit quatuor. Primo ponit quid ſit mora communis.Secundo ponit effectus more communis. Tertio ponit de mora ſpeciali. Ultimo tangit qualiter mora purgetur ⁊ ad vltimum vide qđ no.docto.in.l.ſi inſulam.ĩ.de verbo. obli.In glo.magna ibi per diei appoſite lapſum ⁊c.dic idem per lapſum diei appoſite a lege,vt eſt tex.⁊ gloſſ.in.l.ij.C.de iur. emphy.⁊.l.ſi mora.ĩ.ſol.matri.⁊ eſt tex.⁊ gl.in.l.fin.§.penul.C. de iure do.In glo.ſuper verbo ſemper.⁊ no.iſtam glo.mag.que videtur velle quod ad conſtituendum debitorem in mora ſufficit vna interpellatio ⁊ probatur in.l.titia ſeie.ĩ.de leg.ij.❡.Secundo no.in ſi.huius,gl.ꝙ pater non tenetur ad vſuras ad exẽplum fideiuſ.facit.l.cum filius.ĩ.de ver.obl.Uenio ad ver.ſed ſi duo iſtam.§.declara p Dy.in.c.mora.circa finẽ de reg.iur.li.vj.

❡Ex lec.ant.❡Mora committitur per legitimam interpellationem debitoris congruo loco ⁊ tempore factam ⁊ ceſſationem debitoris ſubſecutam. Item mora eſt quoddam quid qđ in facto conſiſtit quod certa diſtinctione non poteſt vniformiter limitari. Item per interpellationem factam ſeruo debitoris non contrahitur mora per ipſum debitorem ⁊ per deſiſtentiam creditoris ab interpellando id eſt a volũtate interpellandi mora finitur hoc dicit principium. In textu ibi non ex re id eſt ſola ſubſiſtẽtia debiti ⁊ ex non dari vel non fieri:⁊ loquitur hic de mora regulari ⁊ ibi quod ſcilicet an ſit interpellatus: ⁊ an congruo loco ⁊ tempore examinabitur,etiam apud iudicem nunquid aliqua iuſta ratione vel occaſione fuerit ceſſatum, vt l.ſciens ⁊.l.ſi quis ſolutioni.ſ.depo.ſi quis inficiatus ⁊.l.quod te.ſ.ſi cer.pet.⁊ ibi nam vt pompo.bene dico miniſterium iudicis exigendũ in examinatione facti quia hoc non poteſt congrue ſub certa regula dſcribi nec poteſt iudici tradi certa forma ſpecialis que omnes circunſtantias cõplectatur dicit Ariſto. in the.oportet recte poſitas leges omnia determinare ⁊ ipſas quam pauciſſima committere iudicantibus ⁊ vult dicere quod illa ſunt committenda arbitrio iudicis que non poſſunt ſub certa regula limitari vt hic ⁊ facit.ĩ.eo.ſi bene. In tex.ibi ſi ſeruo. quia non eſt facta interpellatio congrue perſone ⁊ ibi cũ bene. dico vbi non eſt denunciatum dño morã non committi: quia ſi eſſet denũciatũ dño ⁊ receſſum a denunciatiõe tacite,vel expreſſe mora vlterius nõ duraret. ❡No.ꝙ ad hoc vt mora cõmittatur reqrit debiti ſubſiſtẽtia debitoris ſciẽtia,vel ignorãtia ſupina. Interpellatio legitima.⁊ vt ſit legitima reqrit tres comites pſone cõgruitatẽ ⁊ loci ⁊ tẽporis opportunitatẽ ⁊ hoc ad morã percipiẽdam:ſ; ad morã cõtinuãdã requirit quoddam quartũ ſcʒ qđ non ſit ab interpellatione receſſum.⁊ hoc dicit tex.⁊ glo. ⁊ dixi ꝙ iſtud princi.loquitur in mora regulari que committitur per interpellationem hominis eſt quedam mora regularis q̃ committit p interpellationẽ diei ⁊ iſta ſemper intelligit fieri cõgruo loco ⁊ tẽpore vt.l.ſi.de nau.fe.niſi occurrat impedimẽtũ ex parte creditoris vt.l.pecunie fenebris.§.ſi.ſ.eod.⁊.l.celſus.§. pe.de arbi.de cõdi.dic vt dixi.ſ.eo.euictis ⁊ eſt quedam mora q̃ appellatur irregularis id eſt extraordinaria ⁊ de iure ſpeciali, que committitur p ſolã debiti ſubſiſtẽtiã ⁊ ceſſationem re ipſa,⁊ nõ habet locũ niſi in caſibus expreſſis in iure vt hic no.in glo. ❡Secundo no ꝙ litera videtur ſonare ꝙ ille qui omittit interpellare quaſi per negligentiã interpellandi,faciat ceſſare morã tñ iſte nõ eſt intellectus litere quia pteſtatio ſemel facta ſemper pdurat donec recedat ab ea:vt.l.traiectitie.de actio.⁊ obl.ſicut ⁊ quilibet actus,ex quo vis oritur:vt no.ĩ.de acqui.poſ.l.j.§.veteres.debet ergo exponi litera vt dixi ſuperius de actu cõtrario ipſi interpellationi vt.ſ.de mi.emilius lar.⁊ hoc de mora regulari.Sed mora irregularis ẽt integraliter purgatur,puta ceſſante priuilegio ꝙ erat cã efficiẽs talis more,vt.l.titia ſeio.§. vſuras de leg.ij.⁊ adde ꝙ no.Dy.in.c.mora.de reg.iu.li.vj.⁊ Inn. de loca.propter.⁊ de ſen.excõ.ſacro.⁊ ꝙ no.ĩ Spec.de cõtuma. §.nunc tractemus.verſi.nunqd ſi iſte. In gloſ.magna ibi.xiiij. animo videtur ꝙ minor.xxv. non poſſit conſtitui in mora,vt.ĩ. vt ĩ poſ.leg.l.is cui.§.ceſſatum.vbi dicitur ꝙ minor.xxv. annis nõ poteſt videri eſſe in mora ex eo ꝙ non ſoluit infra ſex menſes poſt preceptũ iudicis.Sol.dic ꝙ ibi iõ nõ videtur eſſe ĩ mora:qꝛ ſi eſſet non alia ratione cõtingeret niſi quia non obtemperaſſe pcepto iudicis ſed pceptum factũ in perſona minoris ſine curatore non valet vt. C.ſi aduerſus rem iudicatam.l.cum ⁊ minores,ergo merito potuit contemnere ergo non fuit in mora:ſ; alias bene poteſt conſtitui in mora ẽm Richar.tu dic vt not. ſ.de mino.minor etiã ſi querit ⁊ per Ja.ĩ.de ver.obli.in. l.ſi ex legati cã cũ.l.ſeq.Sed nunqd minor põt reſtitui cõtra cõtumaciã ſiue morã cõmiſſã: Reſpõdeo aut in mora cõmittẽda fuit in culpa aut in dolo pꝛio caſu poteſt ſicut in alijs delictis culpa cõmiſſis ⁊ hoc cũ nõ habuit curatorẽ ſi vo habuit tũc aut aliqua culpa põt aſſcribi curatori ⁊ tũc nõ reſtituet ſ; recuperabit dãnũ a curatore:qꝛ in actibus iudicialib⁹ perditis culpa curatoris nõ reſtituit minor niſi curator eſſet nõ ſoluẽdo vt.l. pperãdũ.§.ſi.C.de iudi.⁊ denũciatio que ſit alicui vr̃ eſſe actus iudicialis:vt no.ĩ.de ven.inſpi.l.j.§.ſi ſeruus.p hoc optime.l.q ſolidũ.§.etiã.ĩ.de le.ij.Si ergo nulla culpa põt curatori aſſcribi reſtituetur minor ſi vero fuit in dolo non reſtituit ſicut in alijs delictis dolo cõmiſſis ⁊ pro hoc facit qđ.no.ĩ.đ reg.iur.non vr̃ ⁊.ſ.de mino.ẽt ẽm Ri.ergo ptʒ ex pdictis ꝙ ſi minor fuit ĩ mora nõ inſinuãdo teſtm̃ ſ; formã ſtatuti cũ iſta ſit mora iudicialis ꝙ ñ reſtituat ad inſinuãdũ niſi pbet ꝙ tutor vl̃ curator ei⁹ nõ ſit ſoluẽdo,vel ꝙ nõ habuerit tutorẽ nec curatorẽ vel ꝙ tutor vel curator neſciuerit qđ nõ videt verũ,vt. C.ſi tut.vel cur. init.l.ſi.Non ob. l.properãdũ.in fin.qꝛ ibi loquitur in preiudicio inſtãtie nõ in preiudicio totius cauſe:vt.l.polla. de his qb. vt indig.Si vero peteret reſtitui ad caſſationẽ teſtamenti quia iſtud eſt quid penale:dic vt dixi.ſ.e.cũ quidã.§.ſi pupillo. Sʒ quid ſi pteſtatio eſt facta ita nõ valet an videtur reus in mora vr̃ ꝙ nõ qꝛ nõ videt facta vt.C.ne de ſtatu defunc.ſi pater.contrariũ credo nã cũ mora ſit quoddã quid qđ in facto ꝯſiſtit nõ curo vtrũ valeat pteſtatio ſed ſufficit qđ debitor ſciat me interpellare eũ de debito ⁊ p hoc facit ſi non valet ꝙ ago vt ago ⁊c vt.ſ.de iureiur.ſ; ⁊ poſſeſſori.§.j.ẽm Ric.Tu.dic ꝙ ſi ille act⁹ p quẽ hʒ mora induci ipſo iure nõ tenet exemplũ eſt citat⁹ die feriata ꝙ nõ inducit mora etiã ſi eſſet actus litis conteſtate vt no.in aut.offerat.facit de adul.accuſatur⁹.nã omiſſio modi vl̃ forme ⁊ qlibet ali⁹ defectus ſubſtãtialis impedit diſpoſitionẽ legalẽ,vt.l.q rome.§.flaui⁹.ĩ.de ver.ob.Nec.ob.ꝙ debitor ſciat qꝛ nõ ſufficit ſola ſciẽtia ne ſi interpellatione legitima.vt hic.et ĩ.de ſol.ſi ſoluturus.⁊ adde qđ no.Cy.in.l.in minorũ.C.in qui. can.in integ.reſti.nõ eſt neceſſaria. Ultimo ſcias ꝙ Jac.de ra.⁊ Pe.diffiniunt morã ſic.Mora eſt cũ quis.legitime interpellatus vel pro interpellato habitus.cũ intelligitur vel intelligere debet ſe debere nec eſt ei remiſſa repetenti inſtantia ſine cauſa ſolutionem diſtulit ẽm Ja.⁊ Pet.iſta diffinitio eſt imperfecta quod em̃ dicũt intelligit vel intelligere debet non habet locũ in mora que cõmittitur per diei lapſum,vt.ĩ.đ ver.ob.ad diẽ ⁊ C.de in diem addict.ſi predium.

In bone fidei. Nec pater, nec fideiuſſor ex propria mora tenentur ad vſuras vel acceſſiones:ſed ex mora rei principalis ſecus in correis debendi quia mora vnius ad alium porrigitur. h.d. Et loquitur hic de mora vtrũ transferatur de perſona in perſonam. ⁊ hoc addit in princip.huius.l.

Si bene collate. Exactor ſeu iudex q exigit dʒ in exigẽdo eẽ ſollicitus ⁊ diſcretus ⁊ etiã moderat⁹.h.d.⁊ tene mẽti pro habentibus officium exactionum. Ciuiliter enim debet fieri non inciuiliter ⁊ immoderate ⁊ de facto,vt.l.ſi.ſ.quod me. cau.niſi proteruitas contumacis requirat iudiciariã aſperitatem,vt.l. ſacrilegij.§.ſi.ad.l.iul.peculatus.

Uſure vicem. In text.ibi obuentionibus. ❡Nor.hoc verbum. ⁊ vide Archi.xiiij.q.j.§.is ita.

Et in contraria. In contrarijs actionibus bonefidei veniunt vſure ex mora velut ex intereſſe. hoc dicit. hec lex eſt argumen.quod fideiuſſor poſſit repetere vſuras a reo [a]: quia quo ad ipſum nõ ſunt vſure ſed ſors ⁊ dic de hoc vt extra de fide.c.ij.⁊ nota per Archi.xiiij.q.iij.in ſumma.

Videamus. Si per actionem ſtricti iuris petam quod eſt vel fuit meum veniunt fructus a tempore more ſi vero mihi debitum petam veniunt fructus a tempore litis conteſtate.hoc dicit. In gloſſ.ibi ſo.hic ſpecialiter ⁊c.tu vero latius diſtingui tria membra quandoque loquimur in ſtipulatione rem dari: quandoq; in ſtipulatione rem tradi quandoq; loquimur in ſtipulatione que continet vtrunque ſcilicet rem dari ⁊ vacuam poſſeſſionem tradi. Primo caſu ſtipulatio ad intereſſe non committitur ſed cogitur promiſſor ad dandum preciſe:vt.l.ſi ſeruum.§. fina.ĩ.de verborum obligationibus.fructus autẽ non veniunt niſi poſt litem conteſtatam vt hic.⁊.l.cum fundus.in principi. ⁊ ibi not.ſ.ſi certum petat.l.ſi filius. §.j.ĩ.de verbor.obligatio. Secundo caſu venit intereſſe a tempore more ſed fructuum ratio non habetur niſi poſt litem conteſtatam vt hoc.§.⁊.l.ſi fundum tradi.ĩ.de verbo.obli. Tertio caſu veniũt fructus ſine dubio vt.l.ſi ſtipulatus.ſ.eo. Predicta vera niſi ſtipulatio ſucceſſerit in locũ cõtractus emptionis ⁊ venditionis quia tunc veniunt

a ❡ Reo.vi de eũdem bald.poſt. Cy.in.l.cõſtitutiõib⁹ C.eo.tit.⁊ oĩno do. alex.in ꝯſi. ccxc.in. ij. parte.

niunt fructus ſm formam ⁊ naturā illius contractus ita intelligi debet.l.in conuentionalibus in.fi.ĵ.de verb.ob,facit.l.ſi ſtipulatus circa medium quod not.
¶ Ex lec.ant. ¶ Datum cauſa future dotis non ſecuto matrimonio reperitur in fructibus. Idē de indebito ſoluto. Idem in actionibus reuocatorijs. Si vero ꝙ ſuum non fuit qs petat ex cōtractu ſtricti iuris non veniūt fructus, niſi poſt litē conteſtatam. In bone fidei a tēpore more.h.d.vſqꝫ ad.§.ſi poſſeſſionez.
¶ In tex.ibi dici:qꝛ omne iudicium poſt litem conteſtatam eſt reſtitutorium ⁊ ibi reſtituendi poſt morā: quia eſt bone fidei iudicium. Cōcluſio iſtius legis eſt:aut quis petit reddi quod ſuuz fuit.vt ſunt exempla vſqꝫ ad.§.in fauiana.aut quis petit de nouo ſibi dari:vt in.§.ſi actus.aut aliqd reſtitui vel reſcindi: vt in §.i fauiana.⁊ cū de nouo dari.aut eſt ꝯtractus ſtricti iuris,aut bone fidei.⁊ vide qđ not.Iac.in.l.de diuiſione.ĵ.ſolo. matr.adđ quod no. in vniuerſalibus iudicijs ſemper venit reſtitutio fructuum, vt.l.cum quidam.§.in citato.ſ.eo.

Si dos prelegata. In tex.ibi venié. quia miſerunt dotem: vnde continentur nomine dotis.

Quis per fideicō. In tex.ibi, accedūt.qꝛ eſt legatū vniuerſale:vt no.in.l.fideicō.gl.magna.ſ.eo.
1 ☞ Appellatio temeraria ſuſpēdit executionem ſententie.
2 Appellatio fruſtratoria ſuſpendit pronuntiatum.

Tutor.§.ab Aulo augerio. In gl.ibi,niſi ꝯtrū ⁊c. ¶ No hāc gl.ꝙ ſicut qn̄ ꝓmiſſio apparet facta in publico inſtrumento:p̄ſumit̄ ſtipulatio interceſſiſſe:ita qn̄ apparet facta in epiſtola ꝑuata Idē no. ⁊ aperti⁹ in l.j.C.de ꝯſtē.⁊ ꝯmit.ſtip.⁊ hoc videt̄ velle tex.in.l.titia. §. idem reſpon.ĵ.de verbo.obli.
1 ¶ Ex lec. ant. ¶ †Etiā temeraria appellatio ſuſpendit executionē ſententie,tn̄ ꝑ iudicē appellationis appellans in fructibus medij tēporis cōdēnabitur.h.d. Concor. ĵ. de re iudi. negociorū.⁊ ibi multū not. Ia.de are.hāc.l.dicens ꝙ iudex appellationis pōt condēnare de eo,de quo non potuit condemnare iudex.prime cauſe.qꝛ incidit corā ipſo ſꝫ Ia.⁊ facit.C.de execu. rei iudi.ſi longius. Idē ar.hui⁹.l.dico in executore,corā q̊ opponunt̄ exceptiones,que de facto retardāt executionē ſentētie, vt poſſit condēnare de fructibus medij tēporis, ⁊ augere ꝑmā
2 condēnationē ꝑ hāc.l.quod eſt not. ¶ No.ꝙ fruſtratoria† appellatio ſuſpendit pronunciatum. Iſtud eſt verum,quando nō peccabat in forma:nec erat prohibita,alias ſecus,vt no.in. c. j. de dolo ⁊ cōtu.in cle.facit qđ no. Iac.ĵ.de re iud. preſes ⁊ de X. ſig.ſepe in gl.non dixit in cle.⁊ ꝑ Cyn.C. de iur. ⁊ facti igno. l. j. in vltima queſtione.

Lucius titius. Offerens partem debiti nihil videtur offerre.h.d. adde. ĵ. de leg.ij qui ſolidum.in prin.

Ab aulo augerio. Incerta ꝓmiſſio vſurarum nō tenet.h. d. Facit ad iſtum.§.de ver.obl.triticum.⁊.ĵ.de cōdi. ⁊ dem. in teſtā. la. j.

Herennius.la.ij. Ceſſionari⁹ fiſci poteſt petere vſuras,q̄s poterat fiſcus ex mora regulari.h.d.

Fructus percipiendo. Not. differentiā inter fructus induſtriales,facit.ſ.de rei vendi.ſi eius fundi.⁊ vide Cyn.de iure dot. pro oneribus. ⁊ in Specu. de loc.§.j.ver.illud autem queritur ſi domin⁹. ⁊ quod no. ſ. de ſerui.ruſt.pred.certo generi.

Maritus vxori. Accuſatio falſi teſtamēti ſuſpēdit petitionē legati,tamē ſuccūbens in ea ad omnia dāda tenet̄.h. d.
¶ In tex.ibi,legati.ſ.proprietas. ¶ In tex.in fin.l.⁊ ideo tenet̄ ad damnum fructuū non perceptorum:glo.hic intelligit ꝙ venient ex tacita mora:⁊ adhuc poteſt eſſe verū,facit. l. tutor.ſ. e.

Fructus rei. Qui facit fructus ſuos, poteſt rez pignori obligare. h. d. Vide Guil.C.de vſuf.intereſt.⁊.ſ.de pig.ſi ab eo.

¶ De Nautico fenore. Rubrica

Labeo ait. Nota caſum notabilem,et menti tenendum cum gloſſa, que incipit, Pronunciabitur ⁊c. hic non ſunt alia dicenda in lege.

Fenerator. Perempta obligatione principali fruſtra querit̄ de hypothecaria.h.d.iſta preſens notabilis lex.
¶ Ex lec.an. ¶ Odo.ponit ſic caſuz: ꝙ creditor mutuaui tibi preſtatori maritimo pecuniam vt periculo eſſet meo ſi periret pecunia anteꝙ̄ vniret in portu,⁊ ſtipulatus ſui vſuras centeſimas venit nauis ad portū,⁊ ego a ſingulis queſiui de te nec inueni te vt te interpellarē certe proteſtator coram teſtibus qđ talē requiro cui mutuaui ⁊c.vt mihi ſolueret. Iſta talis proteſtatio conſtituit te in mora. Et nota ꝙ proteſtatio primo facienda eſt perſone ⁊ ſi non pōt haberi ſufficit ad domū vel coram teſtibus. Cy.in addi. Et ratio eſt hic qꝛ elegerant certum locum puta portum vbi erat collata ſolutio ideo ibi poteſt fieri proteſtatio coram honeſtis viris ⁊ eſt arg.pro eligētibus locum citationis vel forte nō fit hic proteſtatio niſi vt appareat ꝙ per creditorem non ſtat:qꝛ dies interpellat debitorē ex quo creditor comparuit ad locum deſtinatum:vt.ĵ.de verbo.oblig. l.qui rome.§.callimachus de actio.⁊ oblig.traiectitie.glo.tamē hic tacite ſentit ꝙ hic fuit actum ꝙ mora committeretur per interpellationem quia dixit cum petiero. Sed certe iſta verba vbi eſt appoſitus terminus non requirunt interpellationem: vt not.in.l.cum ſtipulatus ſim mihi a proculo.§.j.ĵ.de verb.ob. Et facit.C.de iudi.properandum.§.j.in verbo:abſentem incuſante.⁊ in Spe.de lo.§.nunc aliqua.ver.xxj.⁊ xxxiiij.ſ.loca. itē queritur.§.exercitu.

In nautica. Ex quo incipit periculū incipit commodum.h.d.

Nihil intereſt. Ex quo deſinit ꝑiculum deſinit cōmodum ſeu recompenſatio ſuſcepti periculi.h.d.

Periculi precium. Ubi creditor mutuans ſuſcepit in ſe periculum caſus fortuiti procedit vſura centeſima, licet pecunia non ſit nautica.ſeu traiectitia:ſecus in contractibus innominatis.h.d. ¶ In text.ibi:ſi manumittas. ¶ Nota contractum innominatum fieri per ſe ſiue per verbū conditionalia ſicut per modalia quod dic, vt.l. ſi quis cum debitore.ĵ. de iureiur.facit.ĵ.de dona.cauſa mor.l.ſenatus.ver.nec dubitauerunt caſſiani. ¶ In tex.ibi cepiſſet reddere cum vſura centeſima ſi nō cepiſſet nihil reddere valet pactū quia eſt periculi precium non mera vſura.

Fenerator. Sublata obligatione principali tollitur acceſſorium nec poteſt pactum in acceſſorio alterius eſſe nature ꝙ̄ ſit in principali.h.d. ⁊ facit.l.iſta ⁊ melius. ſ. proxi. quod cābiū vel lucrum quod accipiunt campſores pro pecunia alibi ſoluenda ſit licitum eo quod periculum itineris ꝑtinet ad eos. ¶ In tex.queri. qꝛ ex quo non eſt ſalua obligatio principalis non pōt eſſe ſalua obligatio pignoris ⁊ ibi quando gl.querit ⁊ ibi ſcilicet nunc reſpondet ⁊ ibi alio caſu ſalua pecunia vel perempta vel poſtꝙ̄ nauis ad locum determinatum.

In quibuſdam. In tex ibi recipere ēt ex nudo pacto Ray.

Si traiectitie. Etiam mortuo debitore. pena committitur.hoc di. Rō qꝛ hic cōmittitur mora ex cōtractu:vt.ĵ.đ ver.ob. ad diem.nec requiritur vera mora perſone que nō poteſt ad eſſe hereditati iacenti:vt.ĵ.in poſ.leg.is cui.§. ceſſatum.ſecunduz Ray.dic vt no. Dyn.in.c.ſi quis in ius. ⁊ vide ſpecu. de cauſa poſ.⁊ ꝓprie.§.notādū.ver.quid ſi ante.⁊ qđ no.C.de iur.ēph.l. ij.in vlti.gl. ¶ In tex.ibi fuiſſet ſcilicet in rerum natura.

¶ De probationibus ⁊ preſumptionibus. Rubrica.

¶ In gl.rubrice in fi.vid.ꝙ lati⁹ no.in.l.nō eſt veriſimile.ſ. qđ me.cau.⁊.l.ſiue poſſidetis.hic allegata in gl.
¶ Ex lec.an. ¶ In gl.rub.ibi plenum fidem. hoc intellige de plena probatione nō de ſemiplena que ſunt due ſpecies diſtincte adinuicē vt no.ĵ.de teſti.l.ij.§.eiuſdē.in glo.ſunt em̄.facit. c. ſi.extra de ſucc.ab inteſta.vbi tamē hoc verbum probatio ſimpliciter ꝓfert̄ de plena ⁊ efficaci ꝓbatione debet intelligi ⁊ ita loquitur gl.⁊ ibi ſi cōtra,⁊ hec dicit̄ preſumptio iuris ⁊ de iure: qꝛ.l.preſumit ⁊ vltra ſtatuendo procedit ⁊ ibi donec ⁊ iſta eſt preſumptio iuris ſed non de iure ⁊ ibi aliquo modo ⁊ iſta eſt preſumptio hominis niſi adminicula habeat ⁊ ibi inſtrumēta. de quo dic vt.ĵ.eo.cum de indebito.§.ſi.⁊ adde quod.not.de iudicio ſiue indicijs.ĵ.e.cum probatio. Item adde qđ no.de pluribus preſumptionibus concurrentibus.ĵ.de excu. tuto.l.ij.§. etas. Item adde quod no.de pluribus preſumptionibus contrarijs.ſ.de in integ.reſt.diuus.⁊ facit quod not ſ. quod met. cau.eſt.l.non eſt veriſimile.

Quoties. In gloſſa. j.ibi propter quatuor liberos.no.ex hac gloſſ.ꝙ ille qui habet quatuor liberos.dicitur habere gentem quod tene menti propter ſtatuta dicentia ſi quis coadunauerit gentem puniatur tanta pena: